

Heidi Saarinen

SAIRAANHOITAJANA KRIISI JA KATASTROFITYÖSSÄ  
-työssä selviytyminen ja ammattitaidollinen sopeutuminen

Sosiaali- ja terveystieteiden koulutusohjelma  
Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto  
2014





# SAIRAAHOITAJA KRIISI JA KATASTROFITYÖSSÄ TYÖSSÄ SELVIYTYMINEN JA AMMATTITÄIDOLLINEN SOPEUTUMINEN

Saarinen, Heidi  
Satakunnan ammattikorkeakoulu  
Hoitotyön koulutusohjelma  
Lokakuu 2014  
Ohjaaja: Flinck, Marja  
Sivumäärä:30  
Liitteitä:4

Asiasanat: kriisi, katastrofi, sairaanhoitajan ammattitaito

---

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää minkälaisia ammattitaidollisia valmiuksia ja ominaisuuksia sairaanhoitajilta vaaditaan kansainvälisessä kriisityössä kenttäolosuhteissa. Tutkimusmenetelmänä työssä käytettiin laadullista sisällön analyysiä. Sisällön analyysi perustui kyselylomakkeen avoimien kysymyksien esseevastauksiin. Avoimet esseevastaukset sopivat tutkimusmenetelmäksi silloin kun, vastaukset perustuvat tutkittavan omaan kokemukseen. Tutkimukseni yhteistyökumppanina toimi Suomen Punainen Risti ja Suomen Lähetysseura.

Aineiston keruu kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella haastateltavilta. Vastaajia oli yhteensä neljä kolme SPR:ltä ja yksi vastaajista oli Suomen Lähetysseurasta. Avustustyöstä kokemusta oli kolmella vastaajalla yhdestä viiteen vuotta ja yhdellä 21–25 vuotta. Vastaajat olivat työskennelleet sairaanhoitajan ja terveydenhoitajan tehtävissä. Myös opetus- ja koulutustehtävistä oli vastaajilla kokemusta. Erityisesti vastaajat painottivat sotakirurgian työkokemuksesta.

Tutkimustulosten mukaan vastaajat olivat tyytyväisiä kokemuksiinsa kansainvälisessä kriisityössä. Vastauksista ilmeni, että sairaanhoitajan työkokemuksen oli oltava riittävä ennen auttamistyöhön hakeutumista. Jokainen vastaajista oli kokenut olonsa turvalliseksi työskennellessään poikkeusolosuhteissa. Jatkotutkimuksena voisi toteuttaa teema-haastatteluna SPR:N ja Lähetysseuran avustustyöntekijöille yksityiskohtaisemmin siitä, mitä välineistöä kentällä tarvitaan ja mitä sairaanhoitajan on hallittava hyvin. Lisäksi olisi kiinnostavaa saada vastaus siihen, millaiset vaatimukset sairaanhoitajan ammattitaidolle tulee olla poikkeusolosuhteissa työskenneltäessä ja miten Suomen koulutus siihen vastaa?

# NURSE IN CRISIS AND CATASTROPHE WORK PROFESSIONAL ADAPTATION AND COPING WITH THE CHALLENGES

Saarinen, Heidi

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Nursing

October 2014

Supervisor: Flinck, Marja

Number of pages:30

Appendices:4

Keywords: crisis, disaster, nurse`s professional

---

The purpose of the thesis was to research the professional ability and qualities required of nurses acting in field conditions in international crisis work. Interviewees answered the questionnaire with free form essay responses. The free form essay responses were a suitable research method, because the responses were based on the personal experiences of the interviewees. The material of the theme interviews was analysed by using qualitative content analysis. Finnish Red Cross and The Finnish Evangelical Lutheran Mission were the co-operation partners in this thesis.

The data for the research was collected by performing theme interviews with the help of an electronic questionnaire. Of the four interviewees three were from the Red Cross and one from the Evangelical Lutheran Mission organisation. Three of the interviewees had less than five years of experience of aid work and one more than 20 years. The interviewees had worked as nurses and health nurses. They had got experience of teaching and education assignments, as well. The interviewees stressed especially the work experience acquired in war surgery.

According to the research results, the interviewees were content concerning their experiences in international crisis work. The answers collected showed that it is important to have enough work experience of nursing before heading off to international aid work. None of the interviewees had felt themselves threatened while working in abnormal conditions. Further research could be made with theme interviews to aid workers of the Red Cross and the Evangelical Lutheran Mission organisation by investigating in more detail the special skills that nurses need to master when working in field conditions with limited selection of equipment. In addition, it would be interesting to find out, how well the Finnish nursing education is capable of meeting the challenges for nurses' professional skills posed by abnormal working conditions.

## SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	6
2	TARKOITUS JA TAVOITTEET .....	7
3	KESKEISET KÄSITTEET .....	7
3.1	Kriisi .....	7
3.1.1	Kriisin muodot.....	9
3.1.2	Kriisityöskentelyn vaiheet.....	10
3.2	Katastrofi .....	11
3.3	Sairaanhoitajan ammattitaito .....	14
3.3.1	Ammattitaidollinen sopeutuminen .....	15
4	YHTEISTYÖTAHOT .....	16
4.1.1	Suomen Punaisen Ristin historiaa .....	17
4.1.2	Suomen Punainen Risti järjestönä.....	17
4.1.3	Punaisen Ristin tunnukset .....	18
4.2	Suomen Lähetysseura .....	19
5	TUTKIMUSMENETELMÄ .....	21
5.1	Aineiston keruu ja kohdejoukko .....	22
6	TULOKSET .....	22
6.1	Taustamuuttajat .....	22
6.2	Työn vastaanotto ja sopimukset .....	23
6.3	Työn sisältö .....	23
6.4	Työskentelyolosuhteet.....	24
6.5	Työskentelyvaatimukset.....	25
6.6	Eettiset ongelmat .....	26
7	LUOTETTAVUUS .....	28
8	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA .....	30
	LIITTEET	

## 1 JOHDANTO

Käsite katastrofi tulee kreikankielen sanasta ”kata”, joka tarkoittaa alas ja ”strofe”-sanasta, joka puolestaan tarkoittaa kääntää. Kun sanat yhdistetään, tarkoitetaan käsitteellä katastrofi kääntymistä, loppua tai tuhoa. (Minkkinen 1999, 114.) Suomessa käytetyn määritelmän mukaan katastrofista on kyse silloin, kun ollaan tekemisissä suuronnettomuuden kanssa ja loukkaantuneita on 10 000 (Eränen 1991, 12). Käytännön esimerkki katastrofista voi olla esimerkiksi Kaakkois-Aasian tsunamionnettomuus vuonna 2004, jossa menehtyi arviolta 230 000 henkilöä 36:sta eri maasta. Suomalaisia heistä oli 177. (Varkkola 2011.)

Kriisi tulee latinankielen sanasta ”krinein” josta on johdettu englanninkielen sana ”crisis”, joka tarkoittaa sekä uhkaa että valintaa tai mahdollisuutta (www.väestöliitto 2014). Kriisin latinankielen sana viittaa siihen, että kriisiin liittyy aina mahdollisuus uudistua ja valita uusi suunta. (Erikson, E. H. (1994g). *Identity, Youth and Crisis*. New York: W. W. Norton & Company, Inc. ISBN 0-393-31144-9. (Alkup. julkaistu 1968).

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on keskittyä sairaanhoitajan ammatilliseen osaamiseen kansainvälisissä auttamistehtävissä. Opinnäytetyön tavoitteena on lisätä tietoa kaikille hoitotyötä tekeville tai ammattiin valmistuville siitä, mitä kansainvälinen kriisityö pitää sisällään ja mitä hoitaja kohtaa paikan päällä: mitä vaaditaan ja mitä pitää osata. Opinnäytetyön tarkoituksena on palvella sekä alalle valmistuvia sairaanhoitajia että jo työelämässä toimivia sairaanhoitajia tuomalla heille esille mahdollisuus harjoittaa sairaanhoitajan työtä kansainvälisessä auttamistyössä. Tutkimuksen kohdejoukkona on neljä kyseisissä tehtävissä työskennellyttä sairaanhoitajaa. Työssä perehdytään kriisi ja katastrofitilanteissa työskentelevien sairaanhoitajien valmiuksiin, työnkuvaan ja henkilökohtaisiin kokemuksiin.

## 2 TARKOITUS JA TAVOITTEET

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on perehtyä sairaanhoitajalta vaadittaviin ammatillisiin valmiuksiin kriisi/katastrofitilanteissa sekä kuvailla sairaanhoitajan työtä kyseisissä olosuhteissa. Tutkimuksen tavoitteena on:

1. Selvittää mitä valmiuksia sairaanhoitajalta vaaditaan, jotta hän voi toimia kriisi ja katastrofitilanteissa.
2. Kartoittaa kriisi/katastrofitilanteissa työskentelevän sairaanhoitajan työnkuvaa.
3. Selvittää miten kyseisissä olosuhteissa työskennelleet sairaanhoitajat kokivat työnsä.

Keskeisiä käsitteitä tässä opinnäytetyössä on: kriisi, katastrofi, sairaanhoitajan ammattitaito.

## 3 KESKEISET KÄSITTEET

### 3.1 Kriisi

**Kriisi** sanana luo kaikille jonkinlaisen käsityksen. Kriisin käsite tulee alunperin latinan kielen sanasta ”krinein” ja kreikankielisestä sanasta ”krisis”, joka tarkoittaa ratkaisua. Kriisin suomalaisia merkityksiä ovat: käänteentekevä muutos, vaarallinen tai tärkeä taitekohta, ratkaisuvaihe, murros jonkun yksilön, asian, yhteisön kehityksessä, äkillinen häiriötila, taudin käänne. Jos käsitämme kriisin kovin kielteiseksi ja epämiellyttäväksi vain vaatimuksia ja vaikeuksia sisältäväksi asiaksi, haluamme mieluummin välttää tai ohittaa kuin kohdata ja kokea sen. Näin voimme torjua kriisin tuskan ja ahdistuksen, epävarmuuden ja pelon, mutta samalla menetämme myös kriisin sisältämän kasvun mahdollisuuden. (Salo & Tuunainen 1996, 273.)

Puhuttaessa kriisistä tarkoittaa se uutta tilannetta, jossa aiemmin opitut menetelmät eivät välttämättä toimikaan. Kriisejä voidaan jaotella yksilön omiin kriiseihin, puhutaan kehityskriiseistä, joka voi olla esimerkiksi lapsen syntymä. Traumaattinen kriisi tarkoittaa puolestaan aina jotain ennalta arvaamatonta tilannetta tai tapahtumaa koskien yksilöä tai koko yhteisöä. (Salo & Tuunainen 1996, 274.) Ihmisen perusluonne vaikuttaa paljon siihen miten erilaisista kriiseistä selviää. Käsittelemistä ja kriisien työstämistä ei voida laittaa yhteen malliin, koska yksilöt ovat erilaisia. Kukaan ei toivo kriisiä omalle kohdalleen koska, se tuottaa tuskaa. Kuitenkin kriisi voi olla myös eräänlainen uusi suunnannäyttäjä elämässä. Kriisi voi koskettaa yksilöä, mutta usein kriisi on myös ryhmää tai koko yhteisöä koskettava asia. (Salo & Tuunainen 1996, 276.)

Kriisi tarkoittaa niin haasteellista elämänvaihetta, että ihminen ei tiedä miten siitä selviäisi. Sen seurauksena kriisissä oleva ihminen saattaa olla hyvin järkyttynyt ja hätäännytynyt. Kriisiä läpikäyvä ihminen saattaa saada monenlaisia oireita, kuten ahdistusta, masentuneisuutta, unettomuutta, ärtyneisyyttä, ja fyysisiä kipuja esimerkiksi vatsa tai pääkipua. Ihmisten kyky jaksaa vaikeissa tilanteissa vaihtelee paljon. Toiset selviävät pienellä oirehtimisilla, toiset taas tarvitsevat paljon apua ja tukea. Yllättävät ja omituisetkin tunteet ovat normaaleja ja kuuluvat asiaan. (Suomen Mielenterveysseuran www-sivut 2014.)

Salo & Tuunaisen (1996,275) mukaan kriisin käyminen läpi vaatii voimavaroja, henkistä vahvuutta. Ihmisen on osattava miettiä, pohtia, punnita eri vaihtoehtoja, arvioitava omat voimavarat, käydä läpi kipeätkin tuntemukset, ja laitettava omat elämänarvot uuteen järjestykseen. Kriisi tuo mukanaan sekä tiedollisia, asenteellisia, että tunnetason kokemuksia. Työskentely tunteiden kanssa kriisin kohdatessa vie paljon voimavaroja, mutta samalla hyvin kasvattavaa. Ihminen lasketaan historialliseksi olennoiksi, jonka elämässä aiemmin koetut fyysiset, psyykkiset, ja sosiaaliset kokemukset heijastuvat nykyhetkeen. Aiemmistä kriiseistä selviytyminen ja kasvaminen auttavat paremmin selviytymään uusista kriiseistä.



### 3.1.1 Kriisin muodot

**Kehitys- eli kasvukriisit** Kasvu on sama kuin siirtymistä kriisistä toiseen eleyistä elämänvaiheista uusiin haasteisiin elämässä. Meitä kuljettavat elämänvaiheesta toiseen kriisit joita kutsutaan kasvukriiseiksi. Ympäristö asettaa meille tietyt haasteet ja työtämme näiden haasteiden edessä. Kehityskriiseille on tyypillistä, että ne ovat kaikille ihmisille samassa yhteiskunnassa suunnilleen samanlaiset. Olemme usein tietoisia kehityskriiseistä etukäteen. Tiedämme, mitä kehitys tuo tullessaan ja näin meillä on mahdollisuus myös henkisesti valmistautua uusiin, tuleviin haasteisiin. (Salo & Tuunainen 1996, 277.)

Kehityskriisit kuuluvat normaaliin elämäntilanteeseen, toisin sanoen ne ovat siirtymävaiheita. Kaikille ihmisille tulee niitä kun aikaa kuluu ja ikää kertyy. Ihminen kohtaa elämässään silloin suuria muutosvaiheita. Muutostilanteita voi olla: murrosikä, lapsen saaminen, itsenäistyminen, eläkkeelle jääminen. Jokainen meistä kokee elämässämme suuria muutoksia ja selviytyy niistä kukin omalla tavallaan. Kehityskriisit muokkaavat omalta osaltaan ihmisen omaksi itsekseen. (Terveyskirjaston www-sivut viitattu 2014.)

#### **Traumaattinen kriisi**

Traumaattisesta kriisistä puhuttaessa tarkoitetaan jotain odottamatonta kriisiä eli traumaattista kriisiä. Ne ovat jokaiselle henkilökohtaisia ja luonnollisesti erilaisia. Traumaattiset kriisit tulevat eteemme muutoksina, joita emme kykene ennakoimaan. Tarkoitetaan sellaista psyykkistä tilannetta, jossa ihminen kokee fyysisen olemassaolonsa, sosiaalisen identiteettinsä ja turvallisuutensa vakavasti uhatuiksi. (Salo & Tuunainen 1996, 278 – 279.)

Traumaattinen kriisi voi johtua kolmesta tekijästä: menettämisestä, loukkauksesta tai katastrofista. Myös kaikkien näiden uhka voi laukaista kriisin. Traumaattiseen tapahtumaan ei pysty etukäteen psyykkisesti valmistautumaan. Ihmisessä on suuri määrä erilaisia voimavaroja, jotka äärimmäisissä tilanteissa saadaan käyttöön. (Salo & Tuunainen 1996, 279.)

### 3.1.2 Kriisityöskentelyn vaiheet

#### **Shokkivaihe**

Tämä vaihe saattaa kestää pienistä hetkistä muutamiin vuorokausiin. Shokkivaiheessa oleva ihminen torjuu todellisuuden kaikin voimin, koska hän ei ole avautunut tapahtuneelle ”ottamalla sisään” ja asian läpityöskentelyksi. Useasti kyseisen psyykkisen sokin vallassa oleva saattaa pintapuolisesti olla hyvinkin järjestäytynyt, mutta pinnan alla voi kaikki olla pelkkää kaaosta. Shokkivaiheessa olleen henkilön voi olla vaikea muistaa, mitä on puhuttu tai koko tapahtumaa. Tärkeitä ohjeita annetaan useasti liian nopeasti shokeeraavan tiedonannon yhteydessä sillä seurauksella, että ne jäävät tehottomiksi ja annetut ohjeet unohdetaan. Jotkut shokkivaiheessa olevat saattavat käyttäytyä hyvin voimakkaasti: huutaa, repiä vaatetustaan, toistamalla samaa lausetta tai alkaa sekavan oloisena puhua tyhjänpäiväisyyksiä. Harvinaista ei ole myöskään, että psyykkisessä sokkivaiheessa oleva makaa hiljaa liikkumattomana, täysin lamautuneena (kutsutaan nimellä affektiivinen stupor). Harvoin kuitenkaan sokkivaihe lukkiutuu pitkäaikaisemmaksi psykoosiksi. Psykoosilla tarkoitetaan todellisuudentajun vakavaa häiriintymistä, joka voi ilmetä harhaluoloina, aistiharhoina, puheen huomattavana hajanaisuutena tai eriskummallisena käytöksenä. (Terveyskirjaston www-sivut 2014.) On olemassa myös sellaisia kriisejä, ettei mitään varsinaista shokkivaihetta voida havaita niiden asteittaisen luonteensa takia. (Cullberg 1991, 142–143.)

#### **Reaktiovaihe**

Shokki- ja reaktiovaiheet muodostavat yhdessä kriisin akuutin vaiheen. Tutkijoiden mukaan tämä vaihe kestää korkeintaan 4-6 viikkoa, jotta sitä voi nimittää akuutiksi kriisiksi. Reaktiovaiheesta voidaan puhua silloin, kun kriisiin joutuneen on pakko kohdata tapahtunut (tai joitain mitä on tapahtumassa) sen jälkeen kun hän on yrittänyt sulkea tapahtunut ja päästä sitä pakoon. Tämän vaiheen aikana tapahtuu yksilön ”psyykkisessä varustuksessa” raju uudelleen asennoituminen, jonka tehtävänä on jäsentää todellisuus niin toiminnallisella tavalla kuin mahdollista. (Cullberg 1991, 143.)

## **Käsittelyvaihe**

Tämän vaiheen alkaessa akuutein vaihe on ohi. Tähän tilanteeseen päästään puolen vuoden tai vuoden kuluttua traumaattisesta tapahtumasta. Yksilö alkaa jälleen vähitellen suunnata tulevaisuuteen oltuaan siihen asti täysin traumassa ja elänyt menneisyydessä. Henkilölle, jonka kriisi on aiheuttanut jokin krooninen sairaus tai ruumiillinen vamma, siirtyminen tähän vaiheeseen tarkoittaa sitä, että hän hyväksyy sairauden ja alkaa harjoitella uusia tarpeellisia sosiaalisia rooleja. Käsittelyvaiheen edistyessä kieltämisen käyttäminen puolustuskeinona tulee harvinaisemmaksi. Käyttäytymisen muutokset sekä oireet, joita asianomainen on kokenut, vähenevät ja hän alkaa vähitellen toimia ja työskennellä entiseen tapaansa. (Cullberg 1991, 151–152.)

## **Uudelleen suuntautumisen vaihe**

Viimeisessä vaiheessa, joka ei pääty koskaan, ihminen jatkaa elämäänsä tuntemalla menneen kuin arpena, joka tulee aina pysymään, mutta jonka ei tarvitse estää häntä saamasta elävään elämään kosketusta. Uudet kiinnostuksen kohteet tulevat esille, järkkynyt itsetunto on vähitellen palautunut. Näin tapahtuu sillä edellytyksellä, että kriisin kokenut on pystynyt todella selvittämään ne tunteet, joita kriisi on hänessä herättänyt. Edelleen hän voi kokea jatkuvasti menneen äkillisinä, lyhyinä tuskan hetkinä. Tällä tavoin kriisistä tulee osa elämää, eikä asia joka pitäisi unohtaa ja jonka ympärille pitäisi kasvattaa muuri. Monet henkilöt kokevat, että kriisin puhkeamiseen johtanut tapahtuma saa tulevissa eri elämänvaiheissa uusia merkityksiä. (Cullberg 1991, 153–154.)

### 3.2 Katastrofi

**Katastrofi** on äkillinen tai hitaasti kehittyvä tuhoisa tapahtuma, johon liittyy huomattavia, paikallisyhteisöjen tai yhteiskuntien toimintakykyä merkittävästi heikentäviä inhimillisiä, aineellisia, taloudellisia tai muita menetyksiä. Katastrofit voivat aiheutua joko luonnonilmiöistä tai ihmisen toiminnasta. Katastrofin vaikutukset ovat sellaiset, että paikallisyhteisö/yhteisöt tai yhteiskunta tarvitsee lisätukea vahinkojen korjaamiseen. (Suomen Lähetysseuran www-sivut 2012.)

Suuret onnettomuudet ja katastrofit ovat yleistyneet ja suurentuneet teknologisen kehityksen myötä. Onnettomuudet ovat nykyään osa arkeamme tämän hetkisen nopean tiedotusvälineiden ja nopean yksityiskohtaisen uutisvälityksenkin vuoksi. Valtavat inhimilliset kärsimykset ja aineelliset vahingot ympäristölle ovat ominaisia piirteitä katastrofille. Terveystieteiden näkökulmasta katastrofi määritellään usein tapahtumaksi, jossa tavallinen apu- ja hoito-organisaatio ei riitä eli jossa vahingoittuneiden määrä ylittää paikallisen hoitokapasiteetin. Tarkoittaa tämä sitä, että tapahtuma, joka pienellä paikkakunnalla määritellään katastrofiksi, ei välttämättä ole katastrofi suurkaupungissa. (Dyregrov 1994, 14.)

Karkeasti voidaan erotella toisistaan luonnonkatastrofit (maanjäristys, tulivuorenpurkaukset, tulvat, lumivyöryt) ja kuivuuden, sekä toisaalta teknologiset tai ihmisen aiheuttamat katastrofit (lento-, laiva- ja junaonnettomuudet, räjähdysonnettomuudet, tulipalot, myrkkypäästöt, tulipalot ja ydinvoimalaonnettomuudet). Luonnonvoimien ja inhimillisen teknologian yhteydessä syntyvien katastrofien rajat ovat pieniä. (Dyregrov 1994, 14–15.)

Yli 90 prosenttia maapallomme katastrofeista ei koskaan löydy tietään maailman median tietoisuuteen. 18.2. - 17.3.2013 toteutettu hiljaisten katastrofien kampanja toi näkyviin useita vähälle huomiolle jääneitä katastrofeja. Katastrofi jää hiljaiseksi mm. jos se on ”liian pieni”: siinä ei kuole uutiskynnyksen ylittävää määrää ihmisiä, se tapahtuu maassa joka ei ole riittävän kiinnostava, tai samanlainen onnettomuus tapahtui juuri kuukautta aiemmin toisessa maassa. (Suomen Punaisen Ristin www-sivut 2014.)

## **Defusing**

*”Kuinka me voimme tietää, mikä on hyväksi ja mikä ei ole hyväksi, kun me kohtaamme kriisiin joutuneen ihmisen? Onko hyvä, jos me onnistumme estämään kyynelvet vai onko hyvä, jos me saamme ne vuotamaan. Autammeko parhaiten puhumalla jostakin muusta vai siitä, mitä on tapahtunut? Mikä on liian vähän, mikä on liian paljon?”* (Cullberg 1991, 155.)

Defusing tarkoittaa sokkivaiheen ryhmämuotoista psykologista purkukokousta. Jeffrey Mitchell amerikkalainen psykologi on kehittänyt 1980-luvun loppupuolelle defusing menetelmän. Menetelmä on kehitetty sellaisten ammatti-ihmisten traumaattisten koke-

musten purkuun, joiden työ sisältää runsaasti tällaisia tilanteita tai tapahtumia. Ammatikuntia ovat lähinnä sairaaloiden poliklinikkahenkilökunta, poliisi ja pelastushenkilöstö. Purkukokous pidetään aina mahdollisimman pian traumaattisen tapahtuman tai työtilanteen jälkeen. Defusingin tavoitteena on palauttaa työntekijöille työkyky mahdollisimman pikaisesti. (Saari 2003, 148.)

## **Debriefing**

Debriefingillä tarkoitetaan puolestaan jälkipuintia, joka toteutetaan defusingin jälkeen. Jälkipuinnin toimintamallia käyttävät siihen koulutuksen saaneet ammattihenkilöt kriisitöissä. Pitkän historiansa vuoksi sillä on katsottu olevan hyviä vaikutuksia ihmisten selviytymisessä henkisellä tasolla. Menetelmän on kehittänyt Jeffrey Mitchell. Hän käytti koko 1980-luvun debriefingin kehittelyyn, koska hän halusi olla varma että menetelmä toimii eikä siitä olisi käytössä kenellekään haittaa. Menetelmän kehittämiseen liittyi paljon tutkimuksia sen vaikutuksista. (Saari 2003, 154.)

Tärkeintä on käyttää eri vaiheissa oikeita interventiomenetelmiä eli väliintuloa ja sekaantumista johonkin asiaan tai tapahtumaan. Debriefing on siis sopiva reaktiovaiheen menetelmä. (Saari 2003, 174–175.) Ihmisen mieli alkaa automaattisesti sulkeutua jo kolmen ensimmäisen vuorokauden kuluttua traumaattisesta tapahtumasta. Tehokkainta on siis kokemuksen käsittely silloin, kun ihmisen mieli on vielä avoin. Tätä työtä voidaan verrata haavan puhdistukseen. Haava on parasta puhdistaa silloin, kun haava on vielä auki. Se tekee hyvin kipeää, mutta edistää huomattavasti paranemista. (Saari 2003, 175.)

Psykologinen jälkipuinti eli debriefing on traumaattisten tapahtumien jälkeen käytävä ryhmäkeskustelu. Menetelmä on kehitelty kaikille, jotka ovat osana järkyttäviä tapahtumia. (Nieminen 2007, 13.) Debriefing istunnossa käydään läpi tunteita, aistimuksia, ajatuksia ja muistoja. Istunnossa oleville tarjoutuu mahdollisuus nimetä omia tunteitansa. He saavat mahdollisuuden kokemusten, mielikuvien, aistimusten ja tunteiden purkuun sekä rauhoittumiseen. (Nurmi 2006, 177.) Jälkipuinnin tarkoitus on ehkäistä tai ainakin lievittää traumaattisen tapauksen aiheuttamia jälkivaikutuksia. Istunnossa an-

netaan tietoa normaaleista ihmisten reaktioista ja niiden selviytymiskeinoista. Tuodaan esille se, että kukaan ei selviä ilman oireita, jos tilanne on tarpeeksi rankka, omakohtainen tai puhutteleva. (Nurmi 2006, 177.)

Mitchell korostaa, että debriefing ei ole psykoterapian muoto. Jälkihoito on nimitys kokonaisuudelle, joka käsittää erilaiset purkukeskustelut. Debriefing on yksi osa tätä jälkihoitoa. Se on ennaltaehkäisevää toimintaa, jonka tarkoitus on ehkäistä tai lieventää traumaattisen kokemuksen jälkivaikutuksia ihmisessä. Auttaa rakentamaan tulevaisuutta uudelleen. (Nurmi 2006, 168–176.)

### 3.3 Sairaanhoidajan ammattitaito

Tampereen Ammattikorkeakoulu ja Suomen Punainen Risti tarjoavat koulutusta kriisityöhön. Punaisen Ristin avustustyöntekijäksi halutessaan hakijalla tulisi olla pääsyvaatimusten mukaan haluttuihin työtehtäviin sopiva koulutus ja vähintään kolmen vuoden työkokemus. Sairaanhoidajan koulutus mahdollistaa monien terveyden- ja sairaanhoitoon liittyvien tehtävien hoitamisen kriisialueilla. Monipuolinen ammattitaito ja erikoistumiskoulutus ovat eduksi. (Uotila-Sjöberg 2009, 17.)

Ammattitaito, ammatillinen osaaminen ja työssä tarvittavat taidot ovat lähikäsitteitä, mutta sisällöllisesti ne eroavat toisistaan. Ammattitaito on yksilön hallitsema kokonaisuus, johon liittyy koulutuksen antama tunnustus. Ammatillinen osaaminen muodostuu tietoalueiden kokonaisuudesta, joita määrittävät teoria-, käytäntö- ja kokemustieto sekä hiljainen tieto. Hiljaisella tiedolla tarkoitetaan usein sellaista tietoa, joka ei ole sanallista eikä huomion kohteena. Se voi olla hyvin henkilökohtaista, kuten kehon tietoa, ja sitä on vaikea jakaa. Tärkeintä on osata käyttää ja yhdistää eri tietoalueita työssä. (Riikonen 2005, 67.)

Kriisityö on kaikkea sitä työtä, jota tehdään kriisin kohdanneiden ihmisten auttamiseksi. Kriisityöhön osallistuvat monet auttajatahot ja ammattiryhmät julkisella, yksityisellä ja kolmannella sektorilla. Termi kolmas sektori viittaa yleisimmin kansalaisyhteiskunnan järjestöihin ja säätiöihin. Kolmannen sektorin erityislaatuja kuvaavat sellaiset määreet,

kuten ei-voittoa tavoitteleva kansalaistoiminta ja vapaaehtoisuus. (Jyväskylän Yliopiston www-sivut 2013)

Kriisityössä on tavoitteena saada traumaattisten tapahtuman yhteisössä aiheutuneet reaktiot hallituksi. Kriisin kohdatessa, jos yhteisössä ei ole mahdollisuutta riittävän kattavasti ja nopeasti yhdessä käsitellä tapahtumaa, lähtevät asiat hallitsemattomasti pyörimään ihmisten mielissä saaden suuret mittasuhteet. (Saari 2003, 109.)

Sairaanhoitajalla on oltava perusvalmiudet kriisityöhön, tarkoittaen sitä, että hänen pitää olla selvillä siitä, mihin ja minkälaiseen jatkohoitoon tai terapiaan hänen kuuluu ohjata kriisin kohdannut ihminen. Suomessa ammattikorkeakouluissa järjestetään kriisityön erikoistumisopintoja. On olemassa myös kriisiterapiakoulutusta. Suomen Mielenterveysseura on järjestänyt vuosia kriisi- ja traumapsykoterapiakoulutusta. Eri yliopistot tarjoavat myös erilaista jatkokoulutusta kriisi- ja traumatyöhön. (Kiiltomäki & Muma 2007, 40.)

Ammattihenkilön on tiedettävä myös omat rajansa kriisiauttamisessa ja osattava ohjata kriisin kohdanneita myös jatkoavun piiriin. Kriisityötä on tutkittu Suomessa terveyden edistämisen ja hoitotyön näkökulmasta vain vähän. Kun kriisityö on oikein ajoitettu ja toteutettu oikein siihen tilanteeseen sopivalla tavalla, ehkäisee se yksilöiden ja yhteisöjen pahaa oloa ja sairastumisia. (Kiiltomäki & Muma 2007, 7.) Pitkä kokemus sairaanhoidon eri osa-alueilta on välttämätön edellytys kriisityöhön pyrkivälle sairaanhoitajalle.

### 3.3.1 Ammattitaidollinen sopeutuminen

Tilanteiden, välineiden ja olosuhteiden erilaisuus on hyvin vaihteleva kriisityössä. Auttamistehtävissä vaaditaan monipuolista osaamista ja uusien tehtävien opettelua. Sopeutumisella tarkoitetaan käyttäytymistä ja muuttumista siten, että ihminen kykenee muuttamaan uusiin tilanteisiin ja olosuhteisiin. (Suomi sanakirjan www-sivut 2013.)

Kansainvälisen kriisityön näkökulmasta katsoen on työntekijällä oltava luontaisesti hyvä sopeutumiskyky. Haastavat toimintaympäristöt ja lennossa vaihtuvat tilanteet asetta-

vat tekijälle oikeanlaista työn onnistumisenkin kannalta vaadittavaa sopeutumiskykyä. On osattava olla luova tarpeen vaatiessa ja hoidettava niissä olosuhteissa parhaansa mukaan missä on sillä hetkellä. Sairaanhoidajan on kyettävä sopeutumaan vieraan maan uskontoon, normeihin ja kulttuuriin. Työskennellessä vaikkapa sairaalan osastolla tiedät suunnilleen, miten työpäivä rakentuu. Kansainvälisessä kriisityössä tilanne elää kaiken aikaa, siihenkin on osattava sopeutua oikealla asenteella. Sopeutumista kuvataan prosessina jossa pyritään pääsemään sopuun jonkun uuden asian kanssa. Sopeutuja mukautuu erilaiseen ympäristöön ja selviytyy menestyksekkäästi erilaisten muutosten edessä ja elinoloissa. (Kuopionhiippakunnan www-sivut 2011)

#### 4 YHTEISTYÖTAHOT

Tämän opinnäytetyön yhteistyötahoina toimivat Suomen Punainen Risti (LIITE 2) ja Suomen Lähetysseura (LIITE 1). Yhteistyöstä on puhelimitse alustavasti keskusteltu molempien yhteistyökumppaneiden koordinaattorien kanssa, jotka vastaavat ulkomaille lähetetyistä avustustyöntekijöistä. Ajatuksena oli, että kummankin yhteistyötahon puolelta on mahdollisuus saada yhteys kahteen katastrofialueella työskennelleeseen sairaanhoitajaan ja haastatella heitä.

Suomen Punainen Risti on yksi tunnetuimmista järjestöistä, joka lähettää ja kouluttaa henkilöitä kriisityöhön. Suomen Punaisen Ristin saaminen osalliseksi tähän opinnäytetyöhön tuntui loogiselta ja monipuolisemmalta vaihtoehdolta työni aihetta ajatellen. Organisaatio kiinnostaa minua henkilökohtaisesti monimuotoisuudeltaan, joka on vahvasti yhteydessä ihmisten auttamiseen ja hyvinvointiin. Haastateltavat valitsin tästä, organisaatiosta koska kyseisessä organisaatiossa työskentelee paljon terveydenhuollon ammattihenkilöitä. Kriisityöstä juuri sairaanhoidajan näkökulmasta löytyy useita eri alan osajia.



#### 4.1.1 Suomen Punaisen Ristin historiaa

Henry Dunant järjesti vapaaehtoisia ihmisiä auttamaan Solferinon taisteluissa olevia uhreja Pohjois-Italiassa 1859 ja kirjoitti kokemuksistaan muiston Solferinon kirja (1862). Kirjassa hän esitti, että kaikki maat perustaisivat vapaaehtoisia ryhmiä auttamaan sodanaikaista lääkintähuoltoa ja sodassa haavoittuneiden huolto turvattaisiin kansainvälisin sopimuksin. (Suomen Punaisen Ristin www-sivut 2013) Henry Dunantin ehdotuksen jälkeen jo seuraavana vuonna perustettiin Genevessä toimikunta. Siitä muodostu Punaisen Ristin kansainvälinen komitea. Siinä määriteltiin Dunantin ajatusten pohjalta avustusyhdistysten tehtävät ja suositeltiin niiden perustamista. (Suomen Punaisen Ristin www-sivut 2013)

Tämän jälkeen alkoi syntyä kansallisia yhdistyksiä nopeaan tahtiin eri puolelle Eurooppaa, myöhemmin myös muihin maanosiin. Monessa maassa keskityttiin alusta alkaen myös suuronnettomuuksien uhrien avustamiseen ja taisteluun kulkutauteja vastaan. Suomeen kansallinen yhdistys perustettiin 1877, joka kantoi nimeä ”Yhdistys haavoitettujen ja sairasten sotilaiden hoitoa varten”. ( Suomen Punaisen Ristin www-sivut 2013)

#### 4.1.2 Suomen Punainen Risti järjestönä

Suomen Punainen Risti on yksi Suomen suurimmista kansalaisjärjestöistä. Punaisen Ristin keskeisempänä tavoitteena on antaa apua eniten tarvitseville niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Punainen Risti toimii auttamalla ihmisiä katastrofien ja onnettomuuksien keskellä sekä kouluttamalla vapaaehtoisia. Järjestö tukee ja kannustaa ihmisiä hoitamaan terveyttä ja pitämällä myös huolta toisista ihmisistä. (Suomen Punaisen Ristin www-sivut 2013)

Suomen Punaisen Ristin toimintamuodot:

- hätäapu kotimaan onnettomuustilanteissa
- keräykset
- ensiapuryhmät ja ensiapukoulutus
- ystävötoiminta ja omaishoitajien tuki

- terveystieteet ja terveyden edistäminen (mm. seksuaaliterveys ja päihteet)
- varhaisnuorten kerhot ja leirit
- maahanmuuttajien tukeminen ja vastaanottokeskukset
- veripalvelu
- kontti-kierrätystavaratalot
- nuorten turvatalot
- vapaaehtoisen pelastuspalvelun koordinointi

Suomen Punainen Risti auttaa luonnononnettomuuksien ja sotien uhreja ja tekee kehitysyhteistyötä ympäri maailman. (Suomen Punaisen Ristin www-sivut 2013) Punaisen Ristin kansainvälinen komitea johtaa järjestön avustustoimintaa kaikkialla maailmalla sodissa ja selkkauksissa. Toiminta on puolueetonta kaikissa konflikteissa; etsimällä kadonneita perheenjäseniä, vierailemalla sotavankien luona ja muiden selkkauksista kärsineiden luona. Komitea valvoo Geneven sopimusten täyttymistä. (Suomen Punaisen Ristin www-sivut 2013)

*”Suomen Punainen Risti on Suomen valtion tunnustama julkisoikeudellinen yhdistys, jonka toiminta perustuu vuonna 1949 tehtyihin Geneven sopimukseen ja lakiin Suomen Punaisesta Rististä (238/2000). Suomen Punaisella Ristillä on velvollisuus tukea viranomaisia erilaisissa hätätilanteissa.”* (Suomen Punaisen Ristin www-sivut 2013)

#### 4.1.3 Punaisen Ristin tunnukset

Kankaansivun (2007,19) mukaan järjestön tunnukseksi on valittu jo 1864 valkoisella pohjalla oleva punainen risti, joka vakiintui myös yhdistyksen nimeksi. Sen tarkoituksena oli kertoa sodan eri osapuolille, että kyseessä on puolueeton taho, jota vastaan ei voi kohdistaa sotatoimia. (Kankaansivu 2007, 19.) Merkeillä ei ole uskonnollista merkitystä. Vuonna 1929 tuli käyttöön lähinnä islamilaisissa maissa punainen puolikuu. Kolmas tunnus, punainen kristalli, otettiin virallisesti käyttöön 2006. Tunnuksen käyttöä säädellessään tarkasti ja käyttötarkoitukset on määritelty sodan oikeussäännöksissä eli Geneven 1949 sopimuksissa ja valtioiden omissa lainsäädännöissä.



Kuva 1. Punaisen Ristin tunnusmerkit (Uotila- Sjöberg 2009, 11.)

Suojamerkin väärinkäyttö katsotaan Suomessa rikokseksi ja se on valtion omaisuutta.

Tunnusta saavat käyttää seuraavat tahot:

- puolustusvoimien lääkintähuolto
- Punaisen Ristin kansainvälinen komitea
- Punaisen Ristin ja Punaisen Puolikuun kansainvälisten yhdistysten liitto. (Kankaansivu 2007, 19–20.)

#### 4.2 Suomen Lähetykseura



Kuva 2. Suomen Lähetykseuran logo (Suomen Lähetykseuran www-sivut 2014)

Suomen Lähetykseura on toiminut jo 150 vuoden ajan evankelisluterilaisen kirkon lähetyksen toteuttajana maailmalla. Maailma on muuttunut paljon vuosien varrella samoin Lähetykseura ja sen työkin. Liperikauluksiset lähetyssaarnaajat ovat ajan kuluessa muuttaneet raamatunkääntäjiksi, it-teknikoiksi ja yliopiston opettajiksi. Suomen Lähetykseura on perustettu jo vuonna 1859. Lähetystyöntekijöiden koulutus alkoi 1862. (Suomen Lähetykseuran www-sivut 2014)

Ensimmäiset lähetystyöntekijät lähtivät vuonna 1870 Namibian Ambomaalle. Tämän jälkeen työ on laajentunut noin kolmeenkymmeneen eri maahan ja viidelle eri mantereelle. Toimintansa aikana Lähetysseura on lähettänyt ulkomaille noin 1500 työntekijää, jotka ovat työskennelleet monipuolisesti yli 50 eri ammatissa. Työntekijät ovat työssään käyttäneet yli 30 eri kieltä. Suomen Lähetysseura on ulkoasiainministeriön kumppanuusjärjestö. Suomen Lähetysseuran työ jakautuu kirkolliseen työhön, kehitysyhteistyöhön, katastrofityöhön ja vaikuttamistyöhön. (Suomen Lähetysseuran www-sivut 2014)

Katastrofityö pohjautuu yleismaailmallisiin ihmisoikeuksiin. Katastrofiapua annetaan etniseen taustaan, uskontoon tai kansallisuuteen katsomatta. Hätäavulla turvataan kriisien uhreille riittävä ravinto, majoitus, puhdas vesi ja välttämätön terveydenhuolto. Jälleenrakentamisella autetaan telttamajoitukseen joutuneita ihmisiä pysyvästi takaisin jaloilleen, esimerkiksi rakentamalla asuintaloja. Lähetysseuran työtä ohjaavat humaaniuden, riippumattomuuden, puolueettomuuden, ja tasapuolisuuden periaatteet. (Suomen Lähetysseuran www-sivut 2014)

Lähetysseura sitoutuu kaikessa toiminnassaan kansainvälisesti hyväksytyihin humanitaarisen avun normeihin ja standardeihin. Keskeisempänä nousee esille Punaisen Ristin ja kansalaisjärjestön vuonna 1994 kehittänyt humanitaarisen avun toiminnansäännöstö. Suomen Lähetysseura käyttää paikallisia verkostoja, jolloin paikallinen osaaminen ja erityisosaaminen ei poistu maasta ulkomaalaisten katastrofityöntekijöiden työn loputtua. Lähetysseura rahoittaa paikallisen kumppanin työtä, sekä tarjoaa neuvonta- ja asiantuntijapalvelua. Toiminta on läheisessä yhteistyössä kirkkojen kansainvälisen katastrofiavun ACT Alliancen sekä Luterilaisen Maailmanliiton (LML) kanssa. (Suomen Lähetysseuran www-sivut 2014)

Katastrofityön tuki kohdentuu ensisijaisesti maihin, joissa Lähetysseuralla on jo ennestään toimintaa. Konfliktit, ympäristön saastuminen ja ilmastonmuutokset ovat kaikki seurauksia katastrofiavun tarpeen kasvulle tulevaisuudessa. Toiminnan nopeus on avainsana katastrofissa. Katastrofiapuun on olemassa erityinen katastrofirahasto, josta voidaan nopeasti irrottaa varoja vaikeiden humanitaaristen haasteiden eteen. Erillisanomuksella voi Suomen Lähetysseura saada kumppaneidensa katastrofityön hank-

keille rahoitusta ulkoasiainministeriöstä. Suomen Lähetysseuran arvoja ovat kristillinen toivo, lähimmäisenrakkaus, ihmisarvon puolustaminen, avoimuus sekä luotettavuus. (Suomen Lähetysseuran www-sivut 2014)

Vaikuttamistyöllä puututaan köyhyyttä tuottaviin rakenteisiin, jotka estävät ihmisoikeuksien toteutumista. Rakenteita ovat esimerkiksi sukupuoleen, etniseen taustaan, uskontoon liittyvä syrjintä, demokraattisten vaikutusmahdollisuuksien puute, epäoikeudenmukainen syrjivä lainsäädäntö ja käytännöt tai sosiaalinen epäoikeudenmukaisuus. Maissa, joissa Lähetysseuran kumppanit toimivat, tuetaan paikallisten yhteistyökirkkojen ja -järjestöjen tekemää vaikuttamistyötä. Kansainvälisesti tärkeimpiä kumppaneita ovat ACT- Alliance, Ecumenical Advocacy Alliance, Luterilainen Maailmanliitto ja Kirkkojen Maailmanneuvosto. Lähetysseura tukee paikallisia kumppaneitaan osallistamalla näihin verkostoihin. (Suomen Lähetysseuran www-sivut 2014)

## 5 TUTKIMUSMENETELMÄ

Tässä opinnäytetyössä käytetään tutkimusmenetelmänä laadullista sisällön analyysia teemoihin perustavista esseevastauksista. Avoimet esseevastaukset sopivat tutkimusmenetelmäksi silloin, kun vastaukset perustuvat haastateltavan omaan kokemukseen. Tässä opinnäytetyössä esseekysymykset kohdennettiin tiettyihin aihepiireihin. (Hannila & Kyngäs 2008, 3.) Kysely toteutettiin neljälle sairaanhoitajalle, jotka ovat toimineet kansainvälisessä kriisityössä. Sisällön analyysia kuvataan usein tutkimusmenetelmistä työläimmäksi. Se on analyysimenetelmä, jota voidaan käyttää kaikissa laadullisissa tutkimuksissa. (Hannila & Kyngäs 2008, 9.)

Sisällönanalyysin tavoite on kuvailla tutkittava materiaali tiivistetyssä, pelkistetyssä ja yleisessä muodossa. Mitään yleistä ohjetta analyysin tekoon ei ole. Tutkijan on päätettävä heti alussa se, mitä hän analysoi. Olennaisinta sisällön analyysissä on että, tutkimusaineistosta erotetaan samankaltaisuudet ja erilaisuudet: tällöin aineistoa kuvaavia luokkien pitää olla sekä toisensa poissulkevia että yksiselitteisiä. (Hannila & Kyngäs 2008, 9-10.)

## 5.1 Aineiston keruu ja kohdejoukko

Aineiston keruu tapahtui e-lomakkeen avulla (LIITE 4). Lomakkeet sisälsivät avoimet kysymykset, joihin vastaajat saivat vapaasti kirjoittaa kysymykseen liittyviä ajatuksia ja kokemuksia. Vastausaikaa oli varattu yksi kuukausi. Kyselyyn vastanneita oli kaikkiaan neljä. Kolme heistä oli SPR:N palveluksessa olleita ja yksi vastaajista oli ollut Suomen Lähetysseuran työntekijä. Tavoitteenani oli tehdä kyselystä pienimuotoinen, jotta haastateltavilla riittäisi mielenkiinto. Pidin opinnäytetyöni ydinajatuksen koko ajan mielessäni kysymyksiä suunnitellessani. Kyselyn toteuttamiseksi oltiin yhteydessä Suomen Punaisen Ristin ulkomaan koordinaattoriin ja sitä kautta selvisivät kyselyyn vastaajat. Länsi Porin Seurakunnassa yhteyshenkilönä toimi kirkkoherra Mika Kyytinen. Haastateltavilla lähetettiin sähköpostilla saatekirje (LIITE 3) ja linkki e-lomakkeeseen (LIITE 4).

## 6 TULOKSET

### 6.1 Taustamuuttajat

Vastaajista kolme oli sukupuoleltaan naisia ja yksi mies. Iältään kaikki vastaajat olivat yli 50- vuotiaita ja yksi vastaajista oli jo eläkkeellä, eli 69- vuotias.

Kokemusta sairaanhoitajantyöstä oli suurimmalla osalla yli 30 vuotta. Ainoastaan yhdellä haastateltavista työkokemus oli alle 10 vuotta. Työkokemusta avustustyöstä oli yhdellä vastaajista yli 21- vuotta, ja lopuilla vastaajista 1-5 vuotta. Motiivi kyseiseen työhön päättämisestä oli kaikilla sama. Tarve auttaa heikompiosaisia ja todella hädässä olevia ihmisiä, mutta myös halu nähdä maailmaa ja tutustua erilaisiin kulttuureihin.

## 6.2 Työn vastaanotto ja sopimukset

Kysyttäessä vastaajien motiiveista lähteä avustustyöhön saatiin erilaisia vastauksia. Kaikki vastaajat painottivat halua auttaa heikompiosaisia. Tämän lisäksi ilmeni myös muita motiivisisältöjä. Näitä oli halu nähdä maailmaa toisenlaisesta näkökulmasta katsottuna, mahdollisuus jakaa omaa osaamista sekä seikkailumieltä.

Vastaajilta kysyttiin miten työnantaja hoiti koulutuksen kyseiseen avustustehtävään. Kaikki vastaajista toivat esille delegaattikoulutuksen joka on edellytys kansainväliselle kriisityölle. Kyseinen koulutus koostui erilaisista kursseista sekä kotimaassa että ulkomailla. Koulutuksen keskiössä oli kielikoulutus, mutta myös eri aihealueita sisältäviä kursseja sisältyi delegaattikoulutukseen. Englanninkielinen kurssi on kaikkien suoritettava ennen kun voi lähteä avustustehtäviin. Koulutusten tavoitteena oli paitsi tiedon lisääminen, myös vastaavissa tehtävissä olevien kollegoiden tapaaminen. Lähetysyhdistyksen koulutus järjesti vuoden mittaisen kurssin, josta osa oli etäopiskelua osa lähiopetusta. Sen lisäksi oli kolmen kuukauden kielikoulu Englannissa. Kaikki vastaajat olivat tyytyväisiä työnantajien monipuolisesti tarjoamiin koulutuksiin. Koulutuksista saamalla eväillä ja, on pystynyt hyvin valmistautumaan ja saamaan varmuutta avustustyöhön.

*”Kiinnostus heikompiosaiden auttamiseen, seikkailumieli, näkee maailmaa eri silmin puolison myötävaikutus lähtöihin oleellinen jakaa omaa osaamistaan paikalliselle henkilökunnalle kriisialueella.”*

*”Halu auttaa todella vaikeuksissa olevia ihmisiä ja samalla saada elämäkokemusta.”*

*”Kiinnostus vieraista maista ja tutun ihmisen esimerkki avustustyöstä vieraisissa maissa”*

## 6.3 Työn sisältö

Kysyttäessä mitä olivat olleet vastaajien päätehtävät avustustyössä. Kaikki vastaajat raportoivat toimineensa sairaanhoitajina tai terveydenhoitajina erilaisissa työtehtävissä. Vastaajat kertoivat olleensa leikkaussaleissa apuna ja erilaisissa ensihoidollisissa työtehtävissä. Lisäksi he kertoivat olleensa myös kouluttajina ja mentoreina uusille työntekijöille tai kyseisen maan muille ammattihenkilöille.

Mentorointi on menetelmä, jossa tietoa ja osaamista siirretään kokeneelta kokemattomalle. Kaikilla olikin monipuolisesti kokemusta myös kehittämis- ja opettamistyöstä paikallisille ammattihenkilöille tai paikalliselle väestölle. Oman auttavan organisaation arvot olivat kaikille vastaajista hyvin vahvana mukana ja näyttelivät tärkeää osaa koko komennuksen ajan. Humanitaarisuus ja puolueettomuus nousivat arvoista keskeisimpinä esille kansainvälisessä kriisityössä.

*”Vuonna 90–92 toimin äitiyspolilla ja lastenlinikalla sairaanhoitajan tehtävissä. Vedin myös ruokintaohjelmaa klinikalla ja tein käyntejä näihin koteihin. Vuosina 2004–2006 toimin sokeiden esikoulussa opettajana, kahden paikallisen kanssa. Heille opetettiin päivittäinen selviytyminen koulussa ja kotona, pukeutuminen, wc-käynnit, peseytyminen ruokailu. Pistekirjoitusta opettivat paikalliset opettajat, joilla oli jo monen vuoden kokemus. Teimme siinäkin työssä kotikäyntejä.”*

#### 6.4 Työskentelyolosuhteet

Pyydettyäessä vastaajia kuvailemaan millaiset olivat työskentelyolosuhteet kehitysmaissa. Kaikki olivat toimineet hyvin alkeellisissa ja köyhissä kenttäolosuhteissa, joissa ei ollut sähköjä, juomakelpoista vettä tai edes turvatakeita toiminnalle. Päätökset työssä piti osata tehdä nopeasti yleisen voinnin perusteella. Laboratorio olosuhteita tai mahdollisuuksia eri kokeisiin ei juuri ollut.

Trooppinen ilmasto rankkasateineen toi myös oman haasteensa työhön. Ilmastoinnin puuttuminen kesällä, ja talvella taas riittämätön lämmitys vaikuttivat työskentelyyn. Yleensä avustustyöntekijät asuivat klinikan läheisyydessä, jossa yksityisyyttä ei ollut. Työpäivät venähtivät 14–16 tunnin mittaisiksi eikä lyhyillä 1kk komennuksilla ollut vaapapäiviä.

*”Sota-alueilla pelkkä siirtyminen työpaikkaan asunnolta oli kaikkein vaarallisinta luonnonkatastrofeissa turvatakeita kaivataan siirtyessä klinikkakohteisiin; tiet ja sillat käyttökelvottomia, ryöstelevät joukkiot hidastavat kulkemista. Usein asutaan klinikan alueella, yksityisyys puuttuu elämisestä.”*



Jokainen vastaajista koki oman turvallisuutensa hyväksi organisaatioiden hyvien turvallisuusohjeiden ja turvallisuusvastaavien myötä. Näiden toimintatapojen avulla työntekijät saivat päivittäin tietoa ympäröivästä alueesta, siitä miten liikkua ja elää. Kaikki olivat samaa mieltä annettujen ohjeiden merkityksestä ja siitä, että niitä pitää noudattaa hyvin tarkoin. Siitäkin huolimatta vaaratilanteita saattoi tapahtua. Sääntöjä rikkomalla ei vaarantanut vain omaa turvallisuutta vaan myös kollegoiden turvallisuuden.

*”Tunsin oloni pääsääntöisesti turvalliseksi. Turvallisuusohjeet ja –säännöt on otettava kirjaimellisesti. Minulla oli joitain hetkiä, esim. jos lähistöllä ammuskeltiin, jolloin ajattelin, että tännekö jään.”*

*”Koin olevani turvassa, vaikka pommituksiakin oli. Meille annettiin hyvät turvallisuusohjeet, mutta eihän kukaan voinut täysin mitään tietää. Oli alueita, joille ei saanut lainkaan mennä. Toisinaan oli kielto mennä keskusta-alueen pommi uhan takia. Meidän koti oli turvallisemmalla alueella jossa asui paljon muitakin avustustyöntekijöitä.”*

*”Olen yleensä kokenut oloni turvalliseksi. Kerran minua on uhattu aseella ulkonaliikumiskiellon aikaan tien tarkastuspisteellä, se säikäytti pahasti. Olin sillä hetkellä yksin liikkeellä (ihan luvallisesti). Meni kuukausia ennen kuin toivuin siitä henkisesti. Se aiheutti ensiraivon jälkeen melkoisen masennuksen. Punainen Risti huolehtii työntekijöistään hyvin. Meillä on tarkat ohjeet miten toimia ja säännöt, joita ei pidä rikkoa jos halua olla turvassa ja suojata kollegiansakin”*

## 6.5 Työskentelyvaatimukset

Kysyttäessä vastaajilta mitä tarvittavia osaamisalueita vaaditaan avustustyöhön. Vastajat painottivat hyvän peruskoulutuksen ja monipuolisen erityisosaamisen, työkokemusta unohtamatta, vaatimuksina kansainväliseen avustustyöhön harkitsevalle. Sotakirurginen hoitotyö pitää hallita, johon on mahdollisuus saada erityiskoulutusta Sveitsissä. Luonnonkatastrofiaalueilla monialainen ensihoidollinen ja kokonaisvaltainen taito hoitaa kirurgisia ja sisätautipotilaita, oli ensiarvoisen tärkeää vastaajien mukaan.

Ilman tarvittavaa työkokemusta tai vastavalmistuneena ei delegaattikoulutukseen edes pääse. Ryhmätyötaidot, sopeutuminen ja kielitaito nousivat esille haastateltavilta kysyttäessä tarvittavia osaamisalueita. Ammattitaidon kehittymistä kysyttäessä jokainen vastaaja kertoi kärsivällisyyden kasvaneen paljon komennuksien myötä. Valtaosalla vas-

tanneista ammattitaitoa kehittyi trooppisista sairauksista, kirurgisten potilaiden hoidosta sekä kokemusta monikulttuurisesta hoitotyöstä.

Vastaajat painottivat seuraavia osaamisalueita kansainvälistä avustustyötä harkitsevalle:

- hyvä peruskoulutus
- monipuolinen työkokemus
- sisätautipotilaan hoitotyö
- kirurgisen potilaan hoitotyö
- ensihoito
- ryhmätyötaidot
- sopeutumiskyky
- kielitaito
- kärsivällisyys

*”Olin monessa tehtävässä, joissa piti käyttää tervettä järkeä ja kärsivällisyyttä ammatillisten taitojen lisäksi. Esim. en ollut opiskeluaikojeni jälkeen kirurgisella osastolla töissä. Mutta aika pian opin tarvittavat tiedot ja taidot sotakirurgisessa kenttäsairaalassa. Niitä ei Suomessa voisikaan oppia. Trooppiset taudit tuli opituksi.”*

*”Hyvä peruskoulutus ja laaja kokemus omasta työstä. Kaikki erityisalojen tuntemus on ollut tarpeen jossain paikassa. Yleensä joustavuus ja sopeutuvaisuus sekä ryhmätyötaidot. Tärkeä on osata rentoutua välillä ja nukkua hyvin. Kielitaito on ehdoton yleensä Englanti riittää, Ranska ja Espanja eduksi.”*

## 6.6 Eettiset ongelmat

Vastaajilta kysyttiin myös mahdollisista eettisistä ongelmatilanteista komennuksilla.

Kaikki haastatteluun osallistuneista olivat kokeneet eettisiä ongelmia, osa kulttuurista tai maan köyhyydestä johtuen. Vastaajat olivat kokeneet viitteitä ihmisten eriarvoisuudesta naisten aseman heikkoudesta tai karkeasti sukupuolijaottelusta. Esimerkiksi tyttö-

lapsi jätettiin huomioitta, koska poikalapsi oli kyseisessä kulttuurissa hyväksyttävämpi. Yksi vastaajista toi esille auttamistyötä tekevien suomalaisten hyvän työmoraalin ja korkeat eettiset arvot työssä. Joidenkin ulkomaalaisten avustustyöntekijöiden motiivina oli ollut saapua avustustyöhön seikkailumielellä tai ”lomalle”.

*”On pitänyt opetella elämään sen kanssa, että kaikkia ei voi auttaa. Naisten huono asema aiheuttaa minulle surua tietyissä kulttuureissa. On tuskallista katsoa, kun ihmisiä kohdellaan eriarvoisesti. Olen nähnyt vihamielisen väkijoukon vievän mennessään toiseen heimoon kuuluvan, enkä ole voinut tehdä mitään tuon raukan hyväksi. Paikallisen hallinnon korruption takia on joskus ollut vaikea auttaa haavoittuvimpia. Kaikilla reisuilla on ollut runsaasti apua tarvitsevia ihmisiä.”*

*”Kyllä eettisiä ongelmiaakin oli jonkin verran. Aina ei punaisen ristin tunnusta kunnioitettu. Israelissa työskentelin puolitoistavuotta palestiinalaisten perusterveydenhuollon auttamiseksi ja tukemiseksi. Sain Israelilaisten puolelta ikäviä katseita ja eleitä kun liikuin SPR:N tunnuksilla merkityllä autolla.”*

## 6.7 Vapaa sana

Kyselyn lopussa vastaajille jäi mahdollisuus kirjoittaa vapaasti yleisesti avustustyöstä ajatuksiaan ja kokemuksiaan. Rankoistakin kokemuksista huolimatta kriisityö oli ollut ammatillisesti ja ihmisenä kehittymisen kannalta kasvattava kokemus jokaiselle vastaajalle. Kokemusta on pystynyt hyödyntämään myöhemminkin työelämässä. Kaikki vastaajat ovat olleet tyytyväisiä kokemuksiinsa ja elämyksiinsä, eivätkä vaihtaisi niitä pois.

Osa vastaajista oli myös saanut uusia elinikäisiä ystäviä, joita he tapaavat edelleen. Suurin osa vastaajista painotti työkokemuksen tärkeyttä auttamistyössä. Sopeutumista pidettiin myös hyvin tärkeänä ja erilaisten ihmisten joukossa toimiessa myös ennakkoluulottomuus ja kunnioitus eri kulttuureiden tapoihin oli tärkeää.

*”Olen nyt jo eläkkeellä. Usein mietin noita kansainvälisten töiden kokemuksiani. Olen niistä kiitollinen ja onnellinen. Olen pystynyt hyödyntämään niitä työssäni opettajana. Ajattelen myös, että ne ovat kasvattaneet minua ihmisenä. Ihmis- ja maailmankuvani ovat laajentuneet. Olen enemmän kiinnostunut mitä maailmalla tapahtuu kuin ehkä moni muu suomalainen. Osaan myös suhteuttaa asioita. Ymmärrys kulttuureita, uskontoja ja eri etnisiä ryhmiä kohtaan kasvoi huomasti. Minun on vaikea hyväksyä rasistisia ajatuksia ja tekoja esim. maahanmuuttajiin ja pakolaisiin. Ihminen on lopulta hyvin samanlainen kaikkialla maailmassa.”*

*”Vaikka on ollut raskaita kokemuksia, niin enpä antaisi niitäkään pois. Tosi paljon olen päässyt näkemään ja kokemaan. Upeat työkaverit ovat olleet se tukiranka, jonka varassa on jaksanut. Näistä kollegoista on tullut ystäviä, niin kotimaassa kuin ulkomaillakin.*

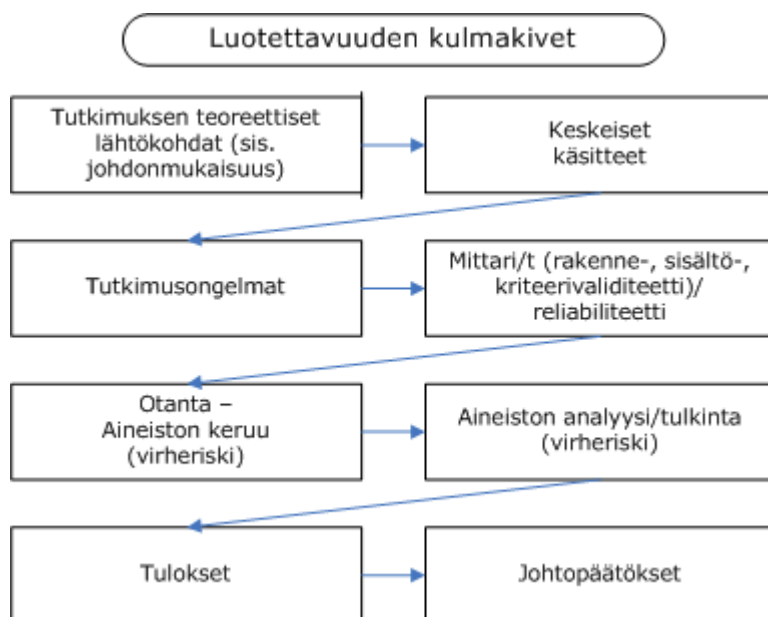
*”Luonnonkatastrofit eroavat suuresti ”hengeltään” sota-alueiden katastrofeista, pitäisi käsitellä molempia kriisejä erikseen. Mitä enemmän on kokemusta sairaanhoitajana, sitä paremmin sopeutuu kriisityöhön. Usein vaaditaan ulkomailla työskentelystä kokemusta ennen organisaatioon pääsyä, jotta sopeutuisi paremmin poikkeusolojen työhön.*

*”Ulkomailla työskentely auttaa näkemään, että meillä on todella varaa antaa varoja edelleen tuon kaltaiseen työhön. Ihmisillä joilla ei ole yhtään mitään, jotka kuitenkin ovat iloisia eivätkä valita surkeutta. Niin kuin meillä kuulee tehtävän”*

## 7 LUOTETTAVUUS

Laadullisella tutkimusmenetelmällä tehdyn tutkimuksen voi vuorostaan sanoa olevan luotettava, kun tutkimuksen tutkimuskohde ja tutkittu materiaali ovat yhteensopivia eikä teoriamuodostukseen ole vaikuttaneet epäolennaiset tai satunnaiset tekijät. (Vilka 2005, 158.)

***Tutkimuksen pätevyys eli validiteetti:*** Validiteetti tarkoittaa mittarin tai tutkimusmenetelmän kykyä mitata sitä, mitä tutkimuksessa on tarkoituskin mitata. Pätevässä tutkimuksessa ei siten saisi olla systemaattista virhettä. Tämä tarkoittaa sitä, millä tavalla tutkittavat ovat ymmärtäneet mittarin, kyselylomakkeen, kysymykset. Tulokset vääristyvät, jos vastaaja ei ajattelekaan, kuten tutkija on olettanut. Validiutta tarkastellaan siten jo tutkimusta suunniteltaessa. Kysymys on siitä, miten onnistuneesti tutkija on kyennyt siirtämään tutkimuksessa käytetyn teorian käsitteet ajatuskokonaisuuden kyselylomakkeeseen. (Vilka 2005, 161.)



Luotettavuuden kulmakiviä teorialähtöisessä tutkimuksessa voidaan havainnollistaa seuraavan kuvion avulla. Kuvio 3 (Kajaanin Ammattikorkeakoulun www-sivut opinnäytetyöpakki 2014.)

Tässä työssä on kiinnitetty huomio luotettavuuteen tekemällä kysymykset mahdollisimman selkeiksi ja yksinkertaisiksi vastaajan ymmärtää. Saatekirjeestä lähtien kyselyyn osallistuneille henkilöille muodostui jo alkuvaiheessa selkeä kuva työn tarkoituksesta. Yksi vastaajista ennen vastausten analysointia oli ymmärtänyt opinnäytetyön tarkoituksen väärin. Vastaaja oli työskennellyt varainkeruutyössä mutta, ei kenttäolosuhteissa. Asia selvisi aikaisessa vaiheessa ja tilalle, oli mahdollista saada uusi vastaaja joka oli pätevä osallistumaan kyselyyn.

***Tutkimuksen luotettavuus eli reliabiliteetti:*** Reliabiliteetti tarkoittaa tulosten tarkkuutta eli mittauksen kykyä antaa ei-sattumanvaraisia tuloksia ja mittaustulosten toistettavuutta. Tutkimuksen pätevyys ja luotettavuus muodostavat yhdessä mittarin kokonaisluotettavuuden. Kun tutkittu otos edustaa perusjoukkoa ja mittaamisessa on mahdollisimman vähän satunnaisuutta, tehdyn tutkimuksen kokonaisluotettavuus on hyvä. Luotettavuutta voivat heikentää useat tekijät tutkimuksen aikana. Satunnaisia virheitä voivat olla se että, vastaaja muistaa vastatessaan jonkin asian väärin tai ymmärtää asian eri tavoin kuin tutkija. Virheiden vaikuttavuus tutkimuksen kannalta ei välttämättä ole kovin suuri. (Vilkkä 2005, 161–162. )

## 8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Opinnäytetyöni tarkoituksena oli selvittää sairaanhoitajien selviytymistä ja ammattitaidollista sopeutumista poikkeusolosuhteissa kansainvälisessä auttamistyössä. Työni tavoitteena oli tuoda tietoa kansainvälisestä kriisityöstä valmistuville tai jo työssä oleville terveydenhuollon ammattihenkilöille. Vastaajat saivat saatekirjeen sähköpostitse mikä kertoi tutkimuksesta ja vastausajankohdasta. Sähköinen kyselylomake lähetettiin samalla myös sähköisenä linkkinä vastaajille.

Suurin osa vastaajista oli iältään yli 50- vuotiaita sairaanhoitajia, joilla on pitkä, yli 30 vuoden työhistoria takana. Kriisityöhön lähtijöillä oli siis ollut vankka työkokemus kotimaassa. Pienimuotoisella kyselyllä kaikilla neljällä vastaajista oli paljon samantyyppisiä kokemuksia kansainvälisestä kriisityöstä. Kahdella vastaajista oli kokemusta avustustyöstä yli 16 vuoden ajalta. Jokainen vastaajista oli työskennellyt luonteeltaan hieinan erilaisissa auttamistehtävissä sota-alueen kenttäsaaraalatehtävistä sekä ohjaus ja opetustyössä. Kaikki vastaajat olivat kokeneet olonsa turvallisiksi työkomennuksien aikana organisaation hyvien suunniteltujen toimintatapojen ansiosta.

Maanosat vaihtelivat vastaajilla monipuolisesti, ja muun muassa Israel ja Afganistan tulivat kahden vastaajien vastauksista esille. Islam kulttuuri tuli yhdellä vastaajista vahvasti esille eettisiä näkökulmia kysyttäessä. Osalla oli rankkojakin tilanteita, mutta niitäkään kokemuksia kukaan ei kuitenkaan vaihtaisi pois. Kukaan ei myöskään katunut komennuksille lähtöään. Jokaisen avustustyöntekijän ammattitaito oli kehittynyt paljon trooppisten sairauksien osalta ja sotakirurgisesta hoitotyöstä. Elämänkatsomus oli avartunut työntekijöillä, myös positiivisella tavalla kärsivällisyys sekä eri kulttuurien kunnioitus nousivat esille vastauksista.

## LÄHTEET

Cullberg, J. 1991. Tasapainon järkkyyssä. Keuruu: Otava.

Dyregrov, A. 1994. Katastrofipsykologian perusteet. 2. painos. Tampere: Tammerpaino Oy.

Erikson, E. H. (1994g). Identity, Youth and Crisis. New York: W. W. Norton & Company, Inc. ISBN 0-393-31144-9. (Alkup. julkaistu 1968).  
Identity, Youth and Crisis. New York: W. W. Norton & Company, Inc. ISBN 0-393-31144-9. (Alkup. julkaistu 1968).

Eränen, L. 1991. Katastrofipsykologia. Helsinki: Valtion painatuskeskus.

Hannila, P.& Kyngäs, P. 2008. Teemahaastattelu laadullisessa tutkimuksessa. Amk-opinnäytetyö. Stadia Helsingin Ammattikorkeakoulu.

Kankaansivu, K. 2007. Taskutieto : Punainen Risti. Painettu Eu:ssa.

Kajaanin ammattikorkeakoulun www-sivut. Viitattu 16.9-2014.  
<http://www.kamk.fi/opari/Opinnaytetyopakki/Teoreettinen-materiaali/Tukimateriaali/Luotettavuus>

Kiiltomäki, A.& Muma; P. 2007. Tässä ja Nyt sairaanhoitaja tekee kriisityötä. Gummerus kirjapaino oy: Suomen sairaanhoitajaliitto Helsinki.

Kielitoimiston sanakirja. 2006. Jyväskylä: Gummerus oy.

Kuopionhiippakunnan www-sivut. Viitattu 8.12-13. <http://www.kuopionhiippakunta.fi>

Nurmi, L. 2006. Kriisi, pelko, pakokauhu. Helsinki: Edita Prima oy.

Nykänen, M. 2010. Joko klikkasit? AMK-opinnäytetyö. Haaga-Helia ammattikorkeakoulu. Viitattu 10.9.2014. [https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/.../Maarit\\_Nykänen.pdf](https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/.../Maarit_Nykänen.pdf)

Opinto-opas evtek- ammattikorkeakoulun www-sivut. Viitattu 17.4.2014.

Riikonen, L. 2005. ” Kuran ja kuoleman keskelle sinne sinisten vuorten alle ” Sairaanhoidajan ammattitaito poikkeusoloissa ja vieraassa kulttuurissa. Yliopistopaino: Joensuu.”

Salo, O.& Tuunainen, K. 1996. Da Capo- alusta uudelleen. Hämeenlinna: Salutonova.

Saari. S. 2003. Kuin salama kirkkaalta taivaalta. Keuruu: Otava.

Suomen Mielenterveysseura Viitattu 2014 . <https://www.e-mielenterveys.fi/>

Suomi sanakirjan www-sivut. 2014. Viitattu 20.3.2014.

Suomen Lähetysseura 2012.Katastrofityö. Viitattu 2012.  
<http://www.suomenlahetysseura.fi>

Suomen Punaisen ristin www-sivut.2012-2013. Viitattu 8.11.2013.  
<http://www.punainenristi.fi>

Terveyskirjaston www-sivut. 2014. Elämän erilaiset kriisit. Viitattu 10.9.2014.  
[http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p\\_teos=onn&p\\_artikkeli=onn00125](http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_teos=onn&p_artikkeli=onn00125)

Uotila-Sjöberg. J. 2009. Kotimaasta kriisialueelle sairaanhoitajan tie Punaisen Ristin delegaatiksi. AMK- opinnäytetyö. Pirkanmaan Ammattikorkeakoulu.

Varkkola O.2011. Dental identification and aspects of medico-legal investigations of the Finnish victims of the Sumatra-Andaman earthquake on 26 December 2004".Yliopisto:Helsinki.

Vilka, H.2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Tammi.

Väestöliitto 2014. Viitattu 2014.[http:// www.vaestoliitto.fi](http://www.vaestoliitto.fi)



## LIITE 1





SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU  
SATAKUNTA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OP07A

1 / 2

## SAMK / Sopimus opinnäytetyön tekemisestä

Opinnäytetyön tekijä: Heidi Saarinen	
Opiskelijanumero: 1102090	Aloitusryhmä: OHTTIKPIA
Koulutusohjelma: Hoitotyön koulutusohjelma	
Opinnäytetyötä ohjaavan opettajan nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: Majja Flinck, majja.flinck@samk.fi, 044-7103430	
Toimeksiantaja, yhteys henkilön nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: Länsi-Porin seurakunta, Kyytinen Mika, mika.kyytinen@evl.fi, 040-309867, Länsi-Porin ark. Lükastentie 28 28610 Pori	
Opinnäytetyön nimi: Sairaanhoidtajana kirisissä ja katastrofissa -työssä selviytymisen ja ammattitaitokäytännön	
Työn etenemisaikataulu: Kesä 2014 vastauksen analysointi opeutumisen Syksy 2014 päätöstyön loppuun kiipottaminen Tarkempi selvitys on sopimuksen liitteenä olevassa hyväksytyssä tutkimus-/projektisuunnitelmassa.	
Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelemalla osapuolten kesken. Mikäli asiasta ei päästä sopimukseen, erimielisyydet ratkaistaan Satakunnan käräjäoikeudessa. Tätä sopimusta on laadittu kappaleita, yksi kullekin osapuolelle.	
Olemme lukeneet sopimusehdot (sivu 2) ja hyväksymme ne.	
Päiväys:	
Toimeksiantajan edustajan allekirjoitus, nimike ja nimen selvennys:  Mika Kyytinen kirkkoherra	
Osaamisalueen johtajan allekirjoitus ja nimen selvennys:	
Opinnäytetyön tekijän allekirjoitus: 	

## LIITE 2



SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU  
SATAKUNTA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OP07A

1 / 2

## SAMK / Sopimus opinnäytetyön tekemisestä

Opinnäytetyön tekijä: Heedo Saarinen	
Opiskelijanumero: 1102090	Aloitusryhmä: NHTI1KPIA
Koulutusohjelma: Hoitotyön koulutusohjelma	
Opinnäytetyötä ohjaavan opettajan nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: Marja Flinck, marja.flinck@samk.fi, 044-7103430	
Toimeksiantaja, yhteyshenkilön nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: Suomen Punainen Risti, Lotta Vallaskangas, Lotta.Vallaskangas@punainenristi.fi, 0207012060, Keskeystoimisto Tehtaankatu 1 a	
Opinnäytetyön nimi: Sairaanhoidtajana kotisissä ja kotona -työssä selviytymisen ja ammatillisen opettamisen	
Työn etenemisaikataulu: Kesä 2014 vastauksen analysointi syksy 2014 päätötyön loppuun kirjoittaminen	
Tarkempi selvitys on sopimuksen liitteenä olevassa hyväksytyssä tutkimus-/projektsuunnitelmassa.	
Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelemalla osapuolten kesken. Mikäli asiasta ei päästä sopimukseen, erimielisyydet ratkaistaan Satakunnan käräjäoikeudessa.	
Tätä sopimusta on laadittu kappaleita, yksi kullekin osapuolelle.	
<b>Olemme lukeneet sopimusehdot (sivu 2) ja hyväksymme ne.</b>	
Päiväys: 12.6.2014	
Toimeksiantajan edustajan allekirjoitus, nimike ja nimen selvitys: Lotta Vallaskangas HOITOTYÖN KOULUTUSOHJELMAN JOHTAJA	
Osaamisalueen johtajan allekirjoitus ja nimen selvitys:	
Opinnäytetyön tekijän allekirjoitus: Heedo Saarinen	

## LIITE 3

## HYVÄ VASTAANOTTAJA

Opiskelen Satakunnan ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveystieteiden Tiilimäen kampuksella sairaanhoitajaksi. Opintoihini kuuluu opinnäytetyö, jonka aihealueena on: ”*Sairaanhoitajalta vaadittavat ammatilliset valmiudet kriisi/katastrofitilanteissa.*” Yhteistyötahoina toimii Suomen Punainen Risti ja Suomen Lähetysseura.

Tutkimusmenetelmänä käytetään laadullista sisällön analyysiä teemoihin perustuvista esseevastauksista, joiden pohjana toimivat vastaajien kokemukset. Tutkimuksen tekemiseen on saatu lupa yhteistyötahoilta. Vastaukset käsitellään nimettömänä ja luottamuksellisesti. Kyselyn vastaamiseen on aikaa 30.6.2014 asti.

Työn ohjaajana toimii lehtori, KT Marja Flinck Satakunnan ammattikorkeakoulusta, puh. 044-710 3430. Valmis opinnäytetyö tullaan julkaisemaan Internetissä [www.theseus.fi](http://www.theseus.fi).

Toivon teidän vastaavan tähän kyselyyn ja antavan ainutkertaisen kokemuksenne tämän pienimuotoisen tutkimuksen käyttöön.

Kiitos yhteistyöstä!

Heidi Saarinen

Sairaanhoitajaopiskelija

Satakunnan ammattikorkeakoulu, terveyden osaamisalue, Pori

[heidi.saarinen@student.samk.fi](mailto:heidi.saarinen@student.samk.fi)



## LIITE 4/2

## Työn vastaanotto ja sopimukset

(Ole ystävällinen ja vastaa omin sanoin seuraaviin kysymyksiin 1. Miten päädyit lähtemään kyseiseen työhön?)



## Työn vastaanotto ja sopimukset

2. Miten työnantaja hoiti koulutuksen tehtävään?



## Työn sisältö

3. Mikä oli päätehtäväsi?



## Työn sisältö

4. Miten oman auttavan organisaation arvot näkyivät työssäsi?



## Työskentelyolosuhteet

5. Kuvaile työskentelyolosuhteita?



## Työskentelyolosuhteet

## LIITE 4/3

6. Miten koit oman turvallisuutesi?

An empty rectangular text input field with a light gray border. On the right side, there are three vertically stacked buttons: a small upward-pointing triangle, a square, and a downward-pointing triangle. On the bottom left, there is a left-pointing arrow, and on the bottom right, there is a right-pointing arrow.

Työskentelyvaatimukset

7. Kuvaile työhösi tarvittavia osaamisalueita?

An empty rectangular text input field with a light gray border. On the right side, there are three vertically stacked buttons: a small upward-pointing triangle, a square, and a downward-pointing triangle. On the bottom left, there is a left-pointing arrow, and on the bottom right, there is a right-pointing arrow.

Työskentelyvaatimukset

8. Miten työ kehitti ammattitaitoasi?

An empty rectangular text input field with a light gray border. On the right side, there are three vertically stacked buttons: a small upward-pointing triangle, a square, and a downward-pointing triangle. On the bottom left, there is a left-pointing arrow, and on the bottom right, there is a right-pointing arrow.

Työskentelyvaatimukset

9. Kohtasitko eettisiä ongelmia työssäsi? Jos kohtasit, kerro millaisia

An empty rectangular text input field with a light gray border. On the right side, there are three vertically stacked buttons: a small upward-pointing triangle, a square, and a downward-pointing triangle. On the bottom left, there is a left-pointing arrow, and on the bottom right, there is a right-pointing arrow.

Työskentelyvaatimukset

Vapaa sana

An empty rectangular text input field with a light gray border. On the right side, there are three vertically stacked buttons: a small upward-pointing triangle, a square, and a downward-pointing triangle. On the bottom left, there is a left-pointing arrow, and on the bottom right, there is a right-pointing arrow.

## LIITE 3



SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU  
SATAKUNTA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

OP07A

1 / 2

## SAMK / Sopimus opinnäytetyön tekemisestä

Opinnäytetyön tekijä: Heedo Saarinen	
Opiskelijanumero: 1102090	Aloitusryhmä: NHTI1KPIA
Koulutusohjelma: Hoitotyön koulutusohjelma	
Opinnäytetyötä ohjaavan opettajan nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: Marja Flinck, marja.flinck@samk.fi, 044-7103430	
Toimeksiantaja, yhteys henkilön nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: Suomen Punainen Risti, Lotta Vallaskangas, Lotta.vallaskangas@punainenristi.fi, 0207012060, Keskeistöministeriö tehtaankatu 1a	
Opinnäytetyön nimi: Sairaanhoidtajana kutsussa ja katastrofissa -työssä selviytymisen ja ammattitaidon opettaminen	
Työn etenemisaikataulu: Kesä 2014 vastauksen analysointi syksy 2014 päätöstyön loppuun kirjottaminen	
Tarkempi selvitys on sopimuksen liitteenä olevassa hyväksytyssä tutkimus-/projektisuunnitelmassa.	
Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelemalla osapuolten kesken. Mikäli asiasta ei päästä sopimukseen, erimielisyydet ratkaistaan Satakunnan käräjäoikeudessa.	
Tätä sopimusta on laadittu kappaleita, yksi kullekin osapuolelle.	
Olemme lukeeet sopimusehdot (sivu 2) ja hyväksymme ne.	
Päiväys: 12.6.2014	
Toimeksiantajan edustajan allekirjoitus, nimike ja nimen selvennys: Lotta Vallaskangas HANKKIJAN KOORDINATOR	
Osaamisalueen johtajan allekirjoitus ja nimen selvennys:	
Opinnäytetyön tekijän allekirjoitus: Heedo Saarinen	



SATAKUNNAN AMMATTIKORKEAKOULU  
SATAKUNTA UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES OP07A

1 / 2

## SAMK / Sopimus opinnäytetyön tekemisestä

Opinnäytetyön tekijä: Heido Saarinen

Opiskelijanumero: 1102090

Aloitusryhmä: DHTU/KPIA

Koulutusohjelma: Hoitotyön koulutusohjelma

Opinnäytetyötä ohjaavan opettajan nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite:

Majja Flinck, majja.flinck@samk.fi, 044-7103430

Toimeksiantaja, yhteys henkilön nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite:

Länsi-Porin seurakunta, Kyytinen Mika, mika.kyytinen@erl.fi,  
040-309867, Länsi-Porin ark Luikastentie 28 28610 Pori

Opinnäytetyön nimi: Sairaanhoidon kriisissä ja katastrofissa -työssä selviytymisen ja ammatillisen

Työn etenemisaikataulu: Kesä 2014 vastauksen analysointi ja raportointi

Syksy 2014 päätöstyön loppuun kirjoittaminen

Tarkempi selvitys on sopimuksen liitteenä olevassa hyväksytyssä tutkimus-/projektisuunnitelmassa.

Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelemalla osapuolten kesken. Mikäli asiasta ei päästä sopimukseen, erimielisyydet ratkaistaan Satakunnan käräjäoikeudessa.

Tätä sopimusta on laadittu kappaleita, yksi kullekin osapuolelle.

Olemme lukeneet sopimusehdot (sivu 2) ja hyväksymme ne.

Päiväys:

Toimeksiantajan edustajan allekirjoitus, nimike ja nimen selvitys:

Mika Kyytinen  
kirkkoherra

Osaamisalueen johtajan allekirjoitus ja nimen selvitys:

Opinnäytetyön tekijän allekirjoitus: